

Міський Д.М.

*аспірант кафедри кримінального права і кримінології
факультету № 1 Інституту з підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції Львівського державного
університету внутрішніх справ*

ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВОЇ САНКЦІЇ ЗА ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Постановка проблеми та її актуальність. Окрім вдалого визначення ознак складу злочину в диспозиції, умовою ефективності кримінально-правової охорони суспільних відносин виступає і оптимальне конструювання санкцій. Кримінальна відповідальність за подання завідомо недостовірних відомостей в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та умисне неподання такої декларації для українського права, є новелою. Водночас, очевидним є те, що зараз лише здійснюється пошук ефективної моделі запобігання корупції, а відтак і норми ще не раз удосконалюватимуться. Зважаючи на проблемність кримінально-правових санкцій загалом, аналіз санкції відповідної норми та розробка на цій основі пропозицій щодо її удосконалення, на сьогодні, є актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема конструювання санкцій, на доктринальному рівні, повною мірою не вирішена, і викликає це різними обставинами: труднощами визначення реальної цінності тих чи інших суспільних відносин, відсутністю єдиних вимірів як злочину, так і покарання, неможливість виписати всі обставини вчинення злочину тощо. Тим не менше, в науковій літературі є чимало напрацювань, що стосуються як виявлення типових недоліків конструювання кримінально-правових санкцій, так і розроблення правил їх побудови. Зокрема останньому присвячені праці таких українських науковців як О.П. Горох, Т.А. Денисова, Д.О. Калмиков, Я.О. Лантінов, В.М. Махінчук, М.І. Ментов, Н.А. Орловська, Ю.А. Пономєренко, Ю.В. Філей.

Метою статті є аналіз санкції ст. 366-1 КК України на предмет відповідності розроблених наукою правил конструювання санкцій кримінально-правових норм та обґрунтування відповідних пропозицій щодо удосконалення правових норм.

Виклад основного матеріалу. Узагальнюючи напрацювання українських вчених, виокремлено такі правила конструювання санкцій, які часто недотримуються законодавцем.

1. Санкція повинна об'єктивно відображати ступінь суспільної небезпеки, або ж, як зазначають деякі автори – ступінь тяжкості вчиненого (чим вищим є ступінь суспільної небезпечності злочину, тим суворішим має бути покарання за нього).

2. Санкція повинна бути узгодженою із санкціями за вчинення злочинів, подібних за характером і ступенем суспільної небезпеки.

3. Кваліфікований склад злочину повинен мати більш сувору санкцію, ніж основний

4. Передбачене санкція повинна надавати можливість індивідуалізувати покарання з урахуванням можливих варіантів учинення злочину.

5. Чим менш тяжким є злочин, тим більша кількість видів покарань може бути передбачена у санкції, однак їх не має бути надто багато.

6. У санкціях статей Особливої частини можуть передбачатися лише такі види покарань, які містяться в системі покарань, а розміри покарань у санкціях не можуть виходити за межі, встановлені у статтях Загальної частини.

7. Покарання, зазначені у санкції, повинні бути наближені один до одного за суворістю. Недоцільно поєднувати в одній санкції покарання, які знаходяться на протилежних «полюсах» в системі покарань.

8. Недоцільними є надто великі межі між мінімальним та максимальним розміром покарання. Розрив між мінімумом та максимумом покарання повинен залежати від рівня формалізованості диспозиції.

9. Окремі покарання в санкціях повинні встановлюватися із врахуванням визначених в Загальній частині КК України кола осіб, до яких вони можуть / не можуть застосовуватися, характеру і змісту обмежень, які вони передбачають. Додаткові покарання мають узгоджуватися із основними покараннями. Основне покарання завжди повинне бути більш суворим ніж приєднане до нього додаткове покарання [1; 2; 3; 4; 5; с. 30; 6].

Щодо дотримання зазначених правил при регламентації покарання у ст. 3661 КК України можна зазначити наступне:

1. Як слушно зауважує М.І. Хавронюк, до критеріїв, за якими визначається ступінь суспільної небезпеки тих чи інших діянь, належать сутнісні характеристики конкретних ознак складу злочину [7]. Однак в науці, на сьогодні, немає напрацювань, які б дозволили вимірювати вплив тих чи інших ознак складу злочину на суспільну небезпеку діянь [3]. Враховую-

чи це, об'єктивно встановити відповідність санкції ст. 366-1 КК України суспільній небезпеці передбачених цій статті діянь, неможливо. Аналізуючи судову практику, стає зрозуміло, що суди найчастіше схиляються до найменш суворого покарання – громадських робіт в мінімальному з передбаченого санкцією розмірі або позбавлення волі з одночасним звільненням від відбування покарання. Це може свідчити про невідповідність санкції типовій суспільній небезпеці відповідних діянь.

2. Для встановлення узгодженості санкції ст. 366-1 КК України із санкціями за вчинення злочинів, подібних за характером і ступенем суспільної небезпеки, було проаналізовано санкції статей, що передбачають відповідальність за умисне неподання інформації, яку особа зобов'язана подати (ч. 1 ст. 209-1; ст. 223-2; ч. 1 ст. 385 КК України) або ж подання завідомо недостовірних відомостей у звітності, для формування баз даних, для здійснення фінансового контролю, правосуддя (ч. ч. 1, 4 ст. 158; ч. ч. 1, 3 ст. 159-1; ч. ч. 1, 2 ст. 205-1; ч. 1 ст. 209-1; ч. ч. 1, 2, 3 ст. 220-1; ст. 220-2; ч. ч. 1, 2 ст. 222; ст. 223-1; ст. 223-2; ч. 1 ст. 366; ч. 1 ст. 384 КК України).

За винятком двох статей (ч. ч. 1, 4 ст. 158, ст. 384 КК України), всюди передбачено покарання у виді штрафу. Розмір штрафу – варіюється, однак здебільшого, не перевищує трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (більше тільки за шахрайство з фінансовими ресурсами, вчинене повторно, або яке завдало великої матеріальної шкоди – до 10 тисяч, а також за порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів – до п'яти тисяч). У 4 випадках штраф є єдиним покаранням у санкції, у 1 випадку поєднується з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, у 2 випадках – з виправними роботами, у 3 – з арештом, у 5 – з обмеженням волі. У ч. 1 ст. 158 КК України, яка передбачає відповідальність за умисне подання до органу ведення Державного реєстру виборців неправдивих відомостей про виборців а також умисне внесення неправдивих відомостей до бази даних Державного реєстру виборців – єдиним видом покарання передбачено позбавлення волі на певний строк (від двох до чотирьох років за основний склад і від семи до десяти років за кваліфікований склад). У ч. 1 ст. 384 КК України, за завідомо неправдиве показання свідка, встановлено покарання у виді виправних робіт, арешту та обмеження волі на строк до двох років. 10 з 13 проаналізованих статей, передбачають додаткове покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років за основний (8 санкцій) чи кваліфікований склад злочину (6 санкцій).

Своєю чергою, злочин, передбачений ст. 366-1 КК України карається штрафом від двох тисяч п'ятисот до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин, або позбавленням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Вказана санкція доволі схожа із попередньо проаналізованими санкціями. Однак, враховуючи, що найсуворішим покаранням є позбавлення волі на строк до двох років, за суворістю вона поступається тільки санкції вже згаданій ст. 158 КК України, яка, вочевидь, є надмірною. Видається, що злочини, передбачені, наприклад, ст. 159-1 КК України (подання завідомо недостовірних відомостей у звіті партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру або у фінансовому звіті про надходження та використання коштів виборчого фонду партії, місцевої організації партії, кандидата на виборах) чи ст. 209-1 КК України (умисне неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації про фінансові операції, що відповідно до закону підлягають фінансовому моніторингу...) однозначно не поступаються за суспільною небезпекою поданню суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та умисному неподанню зазначеної декларації (до речі – всі ці злочини посягають на механізм фінансового контролю). Однак санкції ст.ст. 159-1 та 209-1 істотно м'якші, і не передбачають позбавлення волі. Із цього випливає висновок, що з позиції узгодженості санкції ст. 366-1 КК України із санкціями за вчинення злочинів, подібних за характером і ступенем суспільної небезпеки, покарання у виді позбавлення волі на строк до двох років є зайвим у санкції ст. 366-1 КК України.

Щодо узгодження аналізованої санкції із санкціями норм про суміжні адміністративні правопорушення, слід порівняти її із санкціями ст. 172-6 КУпАП.

Несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 1 ст. 172-6 КУпАП), а в випадку вчинення особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення, чи за неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані (ч. 3 ст. 172-6 КУпАП) – накладення штрафу від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів до-

ходів громадян з конфіскацією доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік. Як бачимо, санкція за несвоєчасне подання декларації істотно м'якша, в порівнянні із санкцією за умисне неподання такої декларації, а межа між цими діяннями, доволі нечітка. Видається, що максимальне стягнення за несвоєчасне подання декларації повинно бути тотожним мінімальному покаранню за умисне неподання декларації.

Неповідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або ж накладення штрафу від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік, у випадку його вчинення особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню, передбаченому ч. ч. 1-3 ст. 172-6 КУпАП. Деякі науковці вже зазначали про те, що, і названі діяння, і неподання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування у своїй основі – тотожні діяння [8]. Видається, що принаймні у випадку умисного неподання декларації за період неохоплений раніше поданими деклараціями, суспільна небезпека таких проявів, дійсно подібна, адже чи у випадку неподання декларації, чи неповідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента чи неповідомлення про суттєві зміни у майновому стані – всю цю інформацію особа буде змушена подати в наступній річній декларації (тобто особа не уникає фінансового контролю, а лише відтягує його). Враховуючи такі аргументи, адміністративне стягнення за неповідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані, і покарання за умисне неподання декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, частково повинні збігатися (хоча це певним і чином і суперечить самому поділу відповідальності на адміністративну і кримінальну, однак впливає логічно, що, своєю чергою, є свідченням недоліків міжгалузевої диференціації відповідальності за порушення вимог фінансового контролю, передбачених Законом України «Про запобігання корупції»).

За адміністративне правопорушення «Подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування» передбачене стягнення у виді штрафу від однієї тисячі до двох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мі-

німумів доходів громадян. Зі штрафом – все логічно. Однак, КУпАП, як і КК України, передбачає таке стягнення як громадські роботи, які могли б бути альтернативою великого розміру штрафу, як і у ст. 366-1 КК України.

3. Стаття 366-1 КК України не передбачає диференціації кримінальної відповідальності, шляхом виділення кваліфікованого складу злочину. Однак деякі автори вважають це недоліком. Зокрема А.М. Козачина зазначає наступне: «стаття про кримінальну відповідальність за подання завідомо неправдивих даних в електронній декларації (ст. 366-1 КК України) не містить жодних градацій у кваліфікації, які б визначали більш суворе покарання для народних депутатів, високопосадовців та суддів... Тобто по факту максимальна відповідальність за сотні тисяч прихованих статків та мільйони, а подекуди і мільярди гривень буде однаковою, та ще й з можливістю через три роки повернутися на політичну арену України. Поясненням такому становищу може бути направленість цієї норми на викриття дрібних чиновників, а не насправді протидія великій корупції» [9]. З такими аргументами важко не погодитися. Відтак можна зробити висновок, що диференціація кримінальної відповідальності за Декларування недостовірної інформації – цілком реальний напрям удосконалення кримінального законодавства у цій частині, і при цьому, слід дотримуватись певних правил.

Правила побудови санкцій за кваліфіковані склади злочинів достатньо обґрунтовані у монографії О.З. Мармури. Автор робить висновки, що визначення виду такої санкції, видів та розмірів покарань повинно базуватися на санкції, що відповідає основному складу злочину; визначення виду санкції, видів та розмірів покарань повинно узгоджуватися із такими ж санкціями, що відповідають однорідним та спеціальним складам злочину; змінюватись обов'язково повинні як нижні, так і верхні межі санкції; неприпустимий розрив між можливим покаранням за вчинення злочину з основним (або ж базовим кваліфікованим) та з кваліфікованим складом, найбільш вірним буде часткове накладення таких покарань одне на одне; межі санкції, що відповідає кваліфікованому складу злочину повинні бути ширшими за межі санкції норми про основний склад [10, с. 168].

Окрім цього, варто зазначити, що диференціація кримінальної відповідальності у ст. 366-1 КК України повинна здійснюватись в межах існуючої санкції цієї статті (звичайно, за умови що не буде обґрунтовано її невідповідність суспільній небезпеці злочину), адже сьогодні нею охоплюються всі можливі прояви злочину.

4. На перший погляд, три види покарання мали б забезпечити достатню можливість індивідуалізації покарання. Однак, видається, тут є певні проблеми. Аналізуючи узгодженість санкції ст. 366-1 КК України із санкціями подібних за характером і ступенем суспільної небезпеки злочинів, ми вже поставили під сумнів доцільність позбавлення волі на певний строк. Громадські роботи, як відомо, не застосовуються до значного кола осіб – осіб з інвалідністю першої або другої групи, вагітних жінок, осіб, які досягли пенсійного віку (військовослужбовці строкової служби не є суб'єктами декларування). Та й межі застосування цього виду покарання – не великі. Тому для вказаних осіб, або ж як альтернатива громадським роботам, залишається лише застосування штрафу.

Штраф, як вказує В.І. Павликівський, вельми ефективний вид кримінального покарання відносно правопорушників, які як за особливостями їх особистості, так і за специфікою вчиненого діяння не становлять великої суспільної небезпеки. Однак призначення даного виду покарання за будь-який злочин невеликої або середньої тяжкості без ґрунтовного дослідження можливостей досягнення цілей покарання, визначених ст. 50 КК України, призводить до формалізації кримінальної відповідальності, зниження ефективності кримінально-правового впливу на злочинця [11].

У санкції ст. 366-1 КК України штраф передбачений у межах від 2500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Видається, що об'єктивне вивчення можливостей досягнення цілей покарання, часто приводитиме до встановлення неможливості застосування штрафу у цих межах.

Слід погодитись із тим, що «суддя має отримати можливість для призначення таких заходів примусу, які є карою саме для конкретного засудженого, сприятимуть його виправленню та попередженню вчиненню злочинів, як ним самим, так й іншими особами» [3].

Штраф, це такий вид покарання, каральний та виправний вплив якого на особу найбільше залежить від самої особи, а точніше, від її матеріального становища. Конструювання таких вузьких рамок для цього виду покарання, видається, є неприпустимим. Адже для середньостатистичного депутата сільської ради (а таких обвинувачених, як показав аналіз судової практики – абсолютна більшість), навіть мінімальний розмір штрафу в 2500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (42500 гривень) – надзвичайно велика сума, яка, на наше переконання, буде занадто великою карою. Натомість для чиновника з річним доходом в 500 тисяч гривень, такий штраф, можливо, навіть не буде достатньо каральним.

Враховуючи сказане, для забезпечення належної індивідуалізації покарання, мінімальний розмір штрафу в санкції ст. 366-1 КК України потрібно істотно зменшити. Причому зменшити таким чином, щоб мінімальний і максимальний розмір штрафу відрізнялися в кілька разів. В цьому випадку законодавець зобов'язаний покладатися на суддів у призначенні справедливого покарання.

5. Злочин, передбачений ст. 366-1 КК України відноситься до категорії невеликої тяжкості, а відтак, три види основного покарання, цілком вписуються в межі, визначені виробленими науковцями правилами конструювання санкцій

6. Санкція ст. 366-1 КК України передбачає лише такі види покарань, які містяться в системі покарань, а розміри цих покарань не виходять за межі, встановлені у статтях Загальної частини. Однак такі помилки допущені законодавцем при встановленні кримінальної відповідальності за подібні діяння, передбачені у статті 220-2 КК України.

7. Санкція, передбачена ст. 366-1 КК України явно не відповідає вимозі, що покарання, зазначені в санкції, були наближені один до одного за суворістю. Найменш суворим покаранням, як видається, є громадські роботи на строк від ста п'ятдесяти до двохсот сорока годин (хоча це, звісно, залежить від майнового стану обвинуваченого, що було проілюстровано раніше). Штраф у розмірі від 2500 до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, істотно не відрізняється за своєю суворістю, і знаходиться в межах вказаного правила. Однак позбавлення волі на строк до двох років – це якраз те покарання, яке знаходиться на протилежному «полюсі» системи покарань. Враховуючи положення Загальної частини КК України, суд може призначити вказане покарання на строк не менше одного року. Натомість система покарань передбачає ще такі менш суворі покарання як арешт та обмеження волі, жодне з яких законодавець, без зрозумілих причин, не передбачив у аналізованій санкції.

Вказане є ще одним аргументом проти регламентації в санкції ст. 366-1 КК України такого виду покарання як позбавлення волі. Найбільш оптимальним варіантом найбільш суворого покарання в аналізованій санкції, видається арешт, який був би цілком достатнім заходом навіть за умови доведеності мети приховування незаконно одержаних активів.

8. Правила побудови санкцій вказують, що недоцільними є надто великі межі між мінімальним та максимальним розміром покарання, а розрив між мінімумом та максимумом покарання повинен залежати від рівня формалізованості диспозиції.

Диспозиція ст. 366-1 КК України, на перший погляд, доволі казуальна. Конкретний предмет – декларація особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Об'єктивну сторону утворюють два конкретні діяння: неподання декларації, та подання завідомо недостовірних відомостей. Форма вини – лише умисел. Однак, з іншого боку, можлива різна невідповідність між поданими відомостями і достовірними, а також різна вартість активів, що підлягають декларуванню при неподанні декларації, кардинально різними можуть бути і суб'єкти злочину за своїми можливостями щодо зловживань (мова йде про різні посади, які займає такий суб'єкт), різною може бути і мета передбачених у диспозиції діянь (вже зазначалося, що це може бути мета приховування незаконно одержаних активів, готування до легалізації активів, які планується незаконно одержати в майбутньому, або ж просто небажання показувати своє, цілком законно одержане, майно). Така різноманітність прояві в ознак складу злочину вимагає достатньо широких меж покарань. Це ще раз підтверджує те, що межі покарання, особливо штрафу, є занадто вузькими.

9. При побудові санкції ст. 366-1 КК України, законодавець врахував особливості покарань за колом суб'єктів, характером і змістом обмежень, адже передбачив максимально універсальні покарання. Штраф і позбавлення волі на певний строк можуть застосовуватися до будь-яких суб'єктів декларування, а громадські роботи – за виключенням осіб із інвалідністю першої або другої групи, вагітних жінок, осіб, які досягли пенсійного віку. Єдина проблема може виникнути в ситуації, коли виникне потреба призначити покарання особі із інвалідністю першої або другої групи, вагітній жінці чи особі, яка досягла пенсійного віку, і майнове становище якої не дозволяє сплатити штраф в розмірі 42500 гривень (таких може виявитися чимало, особливо серед депутатів сільських рад). Звісно, КК України передбачає положення про розстрочку штрафу із його виплатою певними частинами. Однак тривалість такої розстрочки – до одного року, а це 3542 гривні в місяць – значно більше мінімальної пенсії на даний час. Також штраф в розмірі не більше 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян може бути замінений громадськими роботами або виправними роботами. Проте, в нашому випадку, ці покарання, зрозуміло, виключаються. Застосування ст. 69 КК України, теж виключається, адже ст. 366-1 КК України – корупційний злочин.

Єдиним виходом із цієї проблеми, без зміни системи покарань, видається суттєве зниження мінімальної межі покарання у виді штрафу.

Додаткове покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років цілком узгоджується із основними покараннями у виді громадських робіт та позбавлення волі на певний строк. У випадку застосування штрафу, особа, по суті, позбавляється певного майна, а з додатковим покаранням, обмежується в можливості його набуття. Це теж може утворювати певні труднощі зі сплатою штрафу, особливо за наявності підстав для розстрочки. Тому, додатково посилаючись на висновки науковців [5, с. 30], які досліджували питання регламентації додаткових покарань, висновується доцільність передбачити додаткове покарання як факультативне.

Висновки. За результатами всебічного аналізу санкції, передбаченої за подання суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, передбаченої Законом України «Про запобігання корупції», або умисне неподання суб'єктом декларування зазначеної декларації висновується доцільність відмови від використання в ній такого виду покарання як позбавлення волі на певний строк, як такого, що порушує розроблені наукою правила конструювання санкцій кримінально-правових норм, передбачення, натомість, арешту, суттєве зменшення мінімального розміру штрафу, з метою забезпечення його ефективного застосування, а також передбачення додаткового покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як факультативного.

1. *Горох О. П. Проблеми конструювання санкцій спеціальних кримінально-правових норм / О. П. Горох // Наукові записки НаУКМА, 2009. – Т. 90 : Юридичні науки. – С. 94-98.*
2. *Калмиков Д. Аналіз санкцій статті 150 Кримінального кодексу України / Д. Калмиков // Вісник Національної академії прокуратури України, 2012. – № 4. – С. 37-42*
3. *Лантінов Я.О. Щодо теоретичних основ пеналізаційного розрахунку, як складової наукового обґрунтування вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти основ громадянського суспільства в Україні. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО». 2014. Вип. № 17. С. 161 – 165.*
4. *Ментов М. І. Проблеми кримінально-правової караності за примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків (ст. 280 КК України) / М. І. Ментов // Актуальні проблеми міжнародних відносин, 2012. Вип. III (Частина I). С. 266-271.*

5. Орловська Н.А. Санкції кримінально-правових норм: засади та принципи формування. Автореф.дис.... докт.юрид.наук. Одеса, 2012. 40 с.
6. Пономаренко Ю.А. Основні проблеми пеналізації злочинів у законотвірчій практиці. 10 років чинності Кримінального кодексу України: проблеми застосування, удосконалення та подальшої гармонізації із законодавством європейських країн: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 13–14 жовт. 2011 р.). С. 211 – 216.
7. Хавронюк М. І. Щодо відповідності санкцій кримінально-правових норм суспільній небезпеці діянь. Науковий вісник Дніпропетровського юридичного інституту МВС України. 2001. №1. С. 101–109.
8. Мармура О.З. Окремі проблеми відповідальності за порушення вимог фінансового контролю, передбачених Законом України «Про запобігання корупції». Проблеми вдосконалення діяльності правоохоронних органів щодо виявлення, попередження та припинення корупційних проявів: матеріали постійно діючого науково-практичного семінару (м. Львів, 8 квітня 2016 року) С. 142 – 145.
9. Козачина А.М. Передумови дослідження кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації. Актуальні проблеми кримінального права: Матеріали X Всеукраїнської науково-теоретичної конференції (Київ, 22 листопада 2019 року). С. 236 – 240. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/15267>.
10. Мармура О.З. Ознаки, що кваліфікують злочин: монографія. Львів, 2019. 280 с.
11. Павликівський В.І. Штраф та його ефективність у попередженні злочинних посягань на свободу журналістської діяльності. Вісник кримінологічної асоціації України. 2016. № 3 (14). С. 56 – 64.

Міськів Д.М. Характеристика кримінально-правової санкції за декларування недостовірної інформації

У науковій статті аналізується санкція за декларування недостовірної інформації на предмет відповідності розробленим наукою правилам конструювання санкцій кримінально-правових норм. В ході такого аналізу, зокрема, встановлено неузгодженість санкції із санкціями за подібні за ступенем і характером суспільної небезпеки діяння, передбачення покарань, які «знаходяться на різних полюсах» системи покарань, не забезпечення достатньої можливості для індивідуалізації покарання. За результатами дослідження пропонуються та обґрунтовуються зміни щодо видів та розмірів покарань, які можуть застосовуватися за відповідний злочин.

Ключові слова: декларування недостовірної інформації, санкція, штраф, громадські роботи, позбавлення волі на певний строк, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Miskiv D.M. Characteristics of criminal and legal sanctions for declaring unreliable information

The article summarizes scientific rules of the development of criminal law sanctions and analyzes the sanction provided for the submission of knowingly inaccurate information in the declaration of a person authorized to perform state or local government functions, and intentional failure to submit such a declaration for compliance with these rules.

In the course of such analysis, it is stated the inconsistency of the sanction of the Article 3661 in the part concerning punishment in the form of imprisonment for a certain term, with the sanctions provided for intentional failure to submit information of other types, as well as for submission of knowingly unreliable information in the reporting, for the formation of databases, implementation of financial control and justice; regulation in the analyzed sanction of punishments, which are opposite basing on the severity; failure to provide the sanction with sufficient opportunities for individualization of punishment.

According to the results of the research, and, first of all, on the basis of the analysis of judicial practice, the conclusions are also made about the possible inconsistency of the analyzed sanction with the public danger of actions. Based on the analysis of the other authors' works, a conclusion is made about the expediency of differentiation of punishment through the allocation of qualified corpus delicti, as well as generalized rules for constructing a sanction of the rule on qualified corpus delicti.

Based on the results of the research, changes are proposed and substantiated regarding the types and sizes of punishments that can be applied for the respective crime. In particular, it is proposed to abandon such a punishment as imprisonment for up to two years, and replace it with arrest for up to six months, as well as significantly expand the penalty in the form of a fine, primarily by significantly reducing its minimum limit to allow individualization of punishment and taking into account the property status of the accused.

The conclusion is also made on the expediency of providing additional punishment in the form of deprivation of the right to hold certain positions or be engaged in certain activities as optional.

Key words: declaring unreliable information, sanction, fine, community service, imprisonment for a definite term, deprivation of the right to hold certain positions or be engaged in certain activities.